

49

„Gdy Ewangelia dotarła do naszego narodu...”

Tajemnica dziejów człowieka

Czy człowiek i ludzkość w swojej wędrówce przez tę ziemię tylko przechodzi i mija – i wszystkim dla człowieka jest to, co tu na tej ziemi zbuduje, wywalczy, zazna? Czy niezależnie od wszystkich osiągnięć, od całego kształtu życia: kultury, cywilizacji, techniki – nic go innego nie oczekuje i człowiek przemija bez reszty...?

Czy też: tajemnicę dziejów człowieka, każdego i wszystkich, tajemnicę dziejów ludzkości wyrażają te słowa, jakie powiedział Chrystus w momencie rozstania z apostołami – chrzest w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego – chrzest, czyli zanurzenie w żywym Bogu, początek zjednoczenia, do którego całe życie doczesne jest tylko wstępem i wprowadzeniem, a spełnienie i pełnia należy do wieczności.

Kiedy [Chrystus] mówi: „Nauczajcie wszystkie narody”, staje nam przed oczyma duszy ten moment, gdy Ewangelia dotarła do naszego narodu u samych początków jego historii – i kiedy pierwsi Polacy otrzymali chrzest w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego. Kontur duchowych dziejów Ojczyzny został zarysowany w obrębie tych samych słów Chrystusa wypowiedzianych do apostołów. Kontur duchowy dziejów każdego z nas został również w ten sposób jakoś zarysowany.

bł. Jan Paweł II, *Homilia wygłoszona w czasie Mszy Świętej odprawionej na Błoniach, Kraków, 9 czerwca 1979 r.* (fragmenty)

Na obrazie książę Mieszko I lewą ręką wspiera się o potężny krzyż, a prawą o swój miecz. Jedną stopę trzyma na roztrzaskanym posągu pogańskim. Patrzy w stronę swojej siedziby na Ostrowie Lednickim. Nad wyspą krążą orły. Za władcą, po prawej stronie, stoi drużyna wojów. Żona księcia Dobrawa trzyma w rękę zapaloną świecę. Obok niej mężczyzna ubrany w strój zakonika idzie za pługiem. Po lewej stronie stoi św. Wojciech z naczyniem z wodą. Przed nim – przy chrzcielnicy – klęczy Czcibor, młodszy brat księcia Mieszka. Postać ubrana na czarno, wpatrzona w księga, to piwszy arcybiskup gnieźnieński, Radzym Gaudenty. Obok niego stoi mnich, Benedykt. W oddali widać przycumowane łodzie, które zapowiadają misyjną wyprawę św. Wojciecha.

Chrzest Polski

W latach sześćdziesiątych X wieku organizm państwowy Polan wyróżniał się już swą siłą i znaczeniem wśród państw sąsiadujących. Trwałe włączenie w obręb chrześcijaństwa łacińskiego dokonało się dzięki przyjęciu chrztu przez władcę Polan, Mieszka I w 966 roku. W czasach Bolesława Chrobrego nastąpiło utwierdzenie świeżo zjednoczonego państwa i jego uznanie na forum międzynarodowym. Na miejsce co najmniej kilkunastu dotychczasowych kultów plemiennych wprowadzono jeden kult, co przyczyniło się do integracji społeczeństwa.

Kolejnym wydarzeniem ważnym dla polskiego chrześcijaństwa i Kościoła było utworzenie w latach 999-1000 własnej metropolii kościelnej ze stolicą w Gnieźnie. Ten fakt łączy się z postacią wielkiego króla, Bolesława Chrobrego, i z osobą św. Wojciecha. Po zamordowaniu w 997 roku tego biskupa-misjonarza przez pogańskich Prusów Chrobry wykupił jego ciało na wagę złota i złożył je właśnie w Gnieźnie. Własna metropolia umocniła pozycję młodego państwa i przyspieszyła chrystianizację kraju. Ze św. Wojciechem, który był mnichem z zakonu benedyktynów, wiąże się też powstanie pierwszych na ziemiach polskich klasztorów.

Te czasy rychło otoczyła legenda, którą utrwalił w swej kronice Gall Anonim. Wojciech tak dalece dominuje w naszych dziejach religijnych, iż nadano mu tytuł patrona kraju.

na podstawie: Jerzy Kłoczowski, *Dzieje chrześcijaństwa polskiego*

Jan Matejko, *Zaprowadzenie chrześcijaństwa R.P. 965*, z cyklu *Dzieje Cywilizacji w Polsce*, 1889

Wierność aż do śmierci

Chrobrzy podziwiał Wojciecha. Odwaga i determinacja tego człowieka, który bez broni i konwojów zamierzył iść pomiędzy ludzi niezyczliwych znakowi krzyża, mogła imponować. Była czymś większym, aniżeli odwaga zbrojnego woja.

„Z pochodzenia jestem Słowianinem, nazywam się Adalbert, z powołania zakonnik; niegdyś wyświęcony na biskupa, teraz z obowiązku jestem waszym apostołem. Przyczyną naszej podróży jest wasze zbawienie” – słowa św. Wojciecha skierowane do Prusów (Jan Kanapariusz, *Świętego Wojciecha żywot pierwszy*).

w pętą wszystkich, Wojciecha zaprowadzono na wzgórze, do jakiegoś uświęconego zapewne gaju i zabito uderzeniami włóczni. On jeden – człowiek w szatach obcego kapłaństwa – został zabity. Ucięto mu głowę. Zatrzymano jego ciało, towarzyszy zaś odstawiono do granicy.

Koniec.

Po ludzku rzecz biorąc, przegrał Wojciech życie w sposób totalny. Miał być kiedyś rycerzem, a obróciło się inaczej. Został biskupem – i przegrał to swoje biskupstwo, gdyż nikogo nie poprawił ani poprowadził, ani zmienił. Czuł się szczęśliwy w klasztorze na Awentynie, lecz nie pozwolono mu zostać mnichem. Chciał być misjonarzem bez broni – i zaledwie po dziesięciu dniach zabito go w odwrocie. Nie ochrzcił tu ani jednego człowieka i nawet ani jeden człowiek nie chciał go wysłuchać. Czegóż więc dokonał w życiu?

Tadeusz Żychiewicz,
Święty Wojciech, biskup i męczennik (fragmenty)

PYTANIA I ZADANIA

1. Napisz, co uważasz za najcenniejsze w swoim życiu i czego najbardziej pragniesz.
2. Jaki jest cel życia każdego człowieka i całego narodu? Odpowiedz na podstawie homilii bł. Jana Pawła II wygłoszonej podczas pierwszej wizyty w Polsce. Które zdanie tego tekstu przemawia do ciebie najmocniej? Przepisz je do zeszytu.

3. Przeczytaj tekst *Chrzest Polski* i wybierz spośród podanych propozycji najlepiej oddający jego treść tytuł. Uzasadnij wybór.

a. *Trudne początki* b. *Integracja*. c. *Umocnienie*. d. *Święty Wojciech*.

4. Wykorzystując wiadomości z tej katechezy, zinterpretuj wybrany symboliczny element obrazu Jana Matejki *Zaprowadzenie chrześcijaństwa*.

ZADANIE DODATKOWE

Znajdź informacje o Drzwiach Gnieźnieńskich.

Jak sądzisz?

Czy święty Wojciech zmarnował życie?

Refleksja i modlitwa

Na chrzcie zostałeś wezwany do uczestnictwa w życiu Boga. To niezwykła godność, godność kapłańska, królewska i prorocka. Jak ją rozumiesz?

Podziękuj Bogu za swój chrzest i za chrzest narodu, w którym się wychowujesz.

Dziękuję Ci, Ojczy Święty,
Za święte Imię Twoje,
Które z woli Twojej zamieszkało w sercach naszych,
I za poznanie, i za wiarę, i za nieśmiertelność,
Które objawiłeś nam przez Jezusa, sługę Twego,
Tobie chwała na wieki!

Didache. Nauka dwunastu Apostołów (fragment)

Jeśli chcesz...

Znajdź tekst przyrzeczeń chrzcielnych i wpisz je do zeszytu *Mysli*. Módl się o wierność tym przyrzeczeniom.

Masz wiadomość!

- Chryścianizację państwa polskiego zapoczątkował chrzest Mieszka I w 966 r.
- Proces chryścianizacji polegający na wprowadzaniu Ewangelii w miejsce religii słowiańskich trwał wiele wieków.
 - Chrzest władcy i założenie biskupstwa w Gnieźnie zrównały państwo Mieszka I z chrześcijańskimi krajami Europy i otworzyły Polskę na chrześcijańską kulturę Zachodu.
 - Ogromną rolę w rozwoju życia religijnego, a także społeczno-kulturalnego, naukowego i gospodarczego Polski w średniowieczu odegrały zakony, głównie benedyktyni, cystersi i dominikanie.
 - Bł. Jan Paweł II przypominał, że dziedzictwo chrześcijańskie nie jest ograniczeniem, ale skarbcem i wspólnym duchowym dobrem. Potwierdzamy go każdym swoim wyborem, dobrym czynem i życiem.